

Izvorna jezična inačica ove stranice [de](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutčno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.
Swipe to change

njemački

Išlaidos

Njemačka

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie teisinės išlaidas Vokietijoje.

Šeimos teisė. Santuokos nutraukimas

Šeimos teisė. Vaikų globa

Šeimos teisė. Išlaikymas

Komerčinė teisė. Sutartys

Komerčinė teisė. Atsakomybė

Teisės specialistų užmokesčio reguliavimo sistema

Advokatai

Vokietijoje yra viena advokato profesija (*Rechtsanwalt*), o skirtumo tarp teisininkų, advokatų padėjėjų ir advokatų nėra.

Vokietijoje advokatų užmokeskis mokamas pagal Atlygio advokatams įstatymą (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*) (RVG) arba remiantis laisvai sudarytomis sutartimis. Laisvas sutartis visada galima sudaryti kaip alternatyvą teisės aktuose nustatytiems mokesčiams. Tačiau būtina laikytis Federalinio advokato kodekso (*Bundesrechtsanwaltsordnung*) (BRAO) 49b § straipsnio ir Atlygio advokatams įstatymo 3a–4b §§ straipsnio nuostatų. Visų pirma jei advokatas atstovauja klientui teisme, sutartas užmokeskis negali būti mažesnis nei numatytas įstatyme. Bet kuriuo metu galima susitarti dėl didesnio atlygio nei numatytas įstatyme.

Prie RVG (RVG I priedas) pridėjame **atlygio sąrašę** nustatytas **fiksuotas užmokeskis** arba **užmokesčio intervalai**, kurie taikomi atskirai veiklai. Mokesčio dydis paprastai nustatomas remiantis **reikalavimo verte**. Reikalavimo verte pagrįsti užmokesčio intervalai atspindi didžiausius ir mažiausius mokėtino užmokesčio įkainius. Dabartiniai užmokesčio dydžiai, pagrįsti reikalavimo verte, nustatyti užmokesčio lentelėje (RVG 2 priedas). Kiekvienu atveju dėl atitinkamo užmokesčio, remiantis nustatytu privalomu intervalu, turi būti nusprendžiama *ex aequo et bono*, atsižvelgiant į visas aplinkybes, visų pirma į susijusio darbo apimtį ir sudėtingumą, bylos svarbą ir kliento pajamas bei finansines aplinkybes. Jeigu advokatui kyla konkrečių su atsakomybe susijusių rizikų, į tai taip pat galima atsižvelgti vertinant jo užmokesčių. Užmokesčio intervalai, įskaitant teisės aktuose nustatytas didžiausias ir mažiausias sumas, taikomas įvairiose specialiose srityse, visų pirma baudžiamosiose bylose ir socialinės teisės bylose.

Antstoliai

Antstoliai (*Gerichtsvollzieher*) taiko tik **Antstolių išlaidų įstatyme** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*) (GvKostG) numatytą užmokesčių. Už kiekvieną antstolio atliktą veiksmą nustatomas **konkretus užmokeskis**.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso šalių išlaidos

Paprastai teismui mokamas **teismo mokeskis**, apskaičiuotas remiantis **reikalavimo verte**. **Civilinėse bylose** mokeskis nustatytas **Teismo išlaidų įstatyme** (*Gerichtskostengesetz*) (GKG) ir **Teismo išlaidų (šeimos bylose) įstatyme** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen*) (FamGKG). Mokesčių dydžiai nustatyti išlaidų sąrašę (atitinkamo įstatymo 1 priedas). Mokesčiai pagal reikalavimo vertę išdėstyti mokesčių lentelėje (atitinkamo įstatymo 2 priedas). Įprastose civilinės bylose ir su šeimos ginčais susijusiose bylose, visų pirma išlaikymo bylose, mokesčio koeficientas yra **3,0**. Santuokos bylose koeficientas yra **2,0**, o su vaikais susijusiose bylose, įskaitant tėvų globą ir bendravimą, mokesčio koeficientas yra **0,5**. Bylos vertė nustatoma taip:

Santuokos bylose bylos vertė nustatoma teismo nuožiūra remiantis kiekvienos bylos konkrečiomis aplinkybėmis, visų pirma atsižvelgiant į bylos mastą ir svarbą ir sutuoktinių santykinę pajamą ir turtą. Pajamos apskaičiuojamos abiejų sutuoktinių grynąsias pajamas padidinant tris kartus. Paprastai teismas nustato tris kartus didesnę bylos vertę nei grynosios pajamos.

Su šeimos ginčais susijusiose bylose vertė paprastai priklauso nuo reikalavimo sumos. **Išlaikymo bylose** vertė grindžiama išlaikymo išmokomis, kurias bus prašoma mokėti per artimiausius vienus metus. Apskaičiuojant išlaikymo dydį, taip pat atsižvelgiama į iki prašymo pateikimo dienos atsiradusius įsiskolinimus.

Su vaikais susijusiose bylose, įskaitant tėvų globą ir bendravimą, užmokesčio dydis yra 3 000 EUR.

Nepasiekus susitarimo, **advokato atstovavimo teisme užmokeskis apskaičiuojamas remiantis reikalavimo suma**. Reikalavimo suma paprastai atitinka bylos vertę, kuri nustatoma siekiant išsiaiškinti teismo mokesčių dydį. RVG tiksliai nustatyta, koks dydis taikomas konkretiems mokesčiams ir už kokią procedūrą. RVG 2 priede mokesčiai išdėstyti pagal reikalavimo sumą. Pirmosios instancijos teisme advokatai paprastai gauna **teismo mokesčių**, kuris yra **1,3** karto didesnis už taikomą įkainį ir **konsultacijos mokesčių**, kuris yra **1,2** karto didesnis už įkainį. **Sudarius** susitarimą pirmojoje instancijoje, advokatai taip pat gauna **susitarimo mokesčių**, kuriam taikomas **1,0** koeficientas.

Civilinės bylos etapas, kuriame reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Įprastose civilinėse, išlaikymo ir santuokos bylose teismo mokesčiai sumokami netrukus po to, kai **pareiškiamas ieškinys** arba **pateikiamas prašymas**.

Šeimos bylose mokesčiai turi būti sumokėti bylos **pabaigoje**. Jeigu nesusitarta kitaip, advokatams už paslaugas atlyginama jiems baigus atstovauti byloje. Tačiau jie turi teisę gauti avansą, kaip nustatyta teisės aktuose.

Nustatytosios baudžiamojo proceso išlaidos

Nustatytosios baudžiamojo proceso išlaidos

Baudžiamosiose bylose teismo išlaidų nereikia mokėti tol, kol nepriimamas galutinis **nuosprendis**. Mokesčio dydis nustatomas remiantis skirta nuobauda, ir svyruoja nuo **140 EUR** iki **1 000 EUR** pirmojoje instancijoje. Advokatai, su kuriais nesusitarta dėl jokio užmokesčio, ir kurie veikia kaip gynėjai baudžiamojoje byloje arba kitų suinteresuotųjų šalių atstovai, turi teisę imti užmokesčių pagal nustatytą sistemą.

Baudžiamosios bylos etapas, kuriame reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Teismo išlaidas reikia sumokėti **priėmus galutinį nuosprendį**. Jeigu nesusitarta kitaip, advokatams už paslaugas atlyginama pasibaigus jų įgaliojimams.

Tačiau jie turi teisę gauti avansą, kaip nustatyta teisės aktuose.

Nustatytosios išlaidos konstituciniame procese

Nustatytosios konstitucinio proceso šalių išlaidos

Federaliniame Konstituciniame Teisme (*Bundesverfassungsgericht*) nagrinėjamos bylose išlaidų nepatiriama, išskyrus nepagrįstus ieškinius (Federalinio Konstitucinio Teismo įstatymo (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*) 34 § straipsnis). Advokato atstovavimas būtinas, jei procesas vyksta Federaliniame Konstituciniame Teisme (Federalinio Konstitucinio Teismo įstatymo 22 § straipsnis).

Konstitucinės bylos etapas, kuriame reikia apmokėti nustatytąsias išlaidas

Išskyrus atvejus, kai susitarta kitaip, atlygis advokatams iš esmės sumokamas **jiems baigus atstovauti byloje**. Tačiau jie turi teisę gauti avansą, kaip nustatyta teisės aktuose.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Advokatai privalo klientams suteikti **išsamią informaciją ir konsultacijas**, taip pat privalo pasiūlyti savo klientams saugiausias ir mažiausiai rizikingas priemones pageidaujama tikslui pasiekti. Advokatai taip pat privalo atkreipti dėmesį į **bet kokią riziką**, susijusią su byla, kad klientai galėtų priimti išsamią informaciją pagrįstą sprendimą. Informacijos, kuri turi būti pateikta, apimtis priklauso nuo to, kaip advokatas supranta kliento informacijos poreikius.

Advokatai **į savo klientų klausimus privalo pateikti išsamius ir teisingus atsakymus**. Prieš perduodant bylą teismui advokatai privalo išaiškinti bylinėjimosi perspektyvas ir riziką. Tai apima su išlaidomis susijusią riziką ir sėkmingo bylos užbaigimo perspektyvas.

Advokatams taikomi **specialūs įpareigojimai pateikti informaciją** tam tikrais toliau nurodytais atvejais.

Jeigu jų užmokestis pagrįstas **reikalavimo suma**, advokatai prieš pradėdami veikti pagal nurodymus turi pareigą atkreipti dėmesį į šią aplinkybę (Federalinio advokatų kodekso 49b § straipsnio 5 dalis).

Jeigu **sudaromas susitarimas dėl advokato užmokesčio**, advokatai privalo atkreipti dėmesį į tai, kad priteisus išlaidas kompensuojamas bus tik teisės aktuose nustatytas užmokestis (Advokatų užmokesčio įstatymo 3a § straipsnio 1 dalies trečias sakinyss).

Jeigu advokatai su klientu susitaria, kad jiems bus mokamas **nenumatytų atvejų užmokestis**, jie privalo atkreipti kliento dėmesį į tai, kad susitarimas neturi jokios įtakos bet kurioms kitoms išlaidoms, kurias klientas gali būti įpareigotas sumokėti (Advokatų užmokesčio įstatymo 4a § straipsnio 3 dalies antras sakinyss).

Prieš sudarydami sutartį dėl atstovavimo klientui **darbo bylų teisme**, jie privalo atkreipti kliento dėmesį į tai, kad jų išlaidos negrąžinamos (Darbo bylų teismų įstatymo (*Arbeitsgerichtsgesetz*) 12a § straipsnio 1 dalies antras sakinyss).

Išlaidų nustatymo teisinis pagrindas

Kur galiu rasti informacijos apie išlaidas reglamentuojančius teisės aktus Vokietijoje?

Teisės aktų, susijusių su išlaidomis, tekstus galima gauti knygynuose arba su naujausiomis jų versijomis galima nemokamai susipažinti internete.

Kokiomis kalbomis pateikiama informacija apie išlaidas reglamentuojančius teisės aktus Vokietijoje?

Informacija pateikiama vokiečių kalba.

Kur rasti daugiau informacijos apie išlaidas?

Internetinė informacija apie išlaidas

Su **naujausiomis teisės aktų versijomis** galima susipažinti Federalinės teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerijos (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*) svetainėje. Įvairius teisės aktus, susijusius su išlaidomis, galima atsisiųsti įrašius atitinkamą santrumpą (GKG, FamGKG, GvKostG ir RVG).

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Federalinė statistikos tarnyba (*Statistisches Bundesamt*) rengia **metinių statistinių duomenų apie teisingumo vykdymą leidinių seriją**. Pavyzdžiui, **10 serijos**

2.1 skyriuje pateikiami duomenys apie **civilinio proceso trukmę visoje Vokietijoje**, kurie suskirstomi pagal atskiras žemes (*Land*) ir aukštesniųjų regioninių teismų (*Oberlandesgericht*) apygardas. Pateikiami atskiri duomenys, pirma, apie vietos teismus (*Amtsgerichte*) ir regioninius teismus (*Landgerichte*), ir, antra, apie aukštesniuosius regioninius teismus, taip pat duomenys apie procesą pirmojoje ir antrojoje instancijoje. Leidiniuose nėra statistinių duomenų apie įvairių rūšių bylų nagrinėjimo trukmę.

Kur rasti informacijos apie vidutinės bendras konkrečios rūšies procedūros išlaidas?

Išsamią informaciją apie **vidutinės tikėtinas civilinio proceso išlaidas**, galima rasti knygoje.

Pridėtinės vertės mokestis

Kur galiu rasti informacijos dėl pridėtinės vertės mokesčio? Kokie dydžiai taikomi?

Teismams ir teismo antstoliams PVM netaikomas. Advokatai taiko 19 proc. PVM. PVM apmokestinama atskirai nuo išlaidų ir jis neįtraukiamas į jų užmokestį.

Teisinė pagalba

Civilinėje teisenoje taikytina pajamų riba

Teisinė pagalba yra prieinama pateikus prašymą bet kuriam asmeniui, kuris, atsižvelgiant į jo asmeninę ar finansinę padėtį, negali sumokėti bylos išlaidų arba gali sumokėti tik dalį išlaidų arba atlyginti jas dalimis. Numatomas teisinis veiksmas arba gynyba turi būti pakankamai perspektyvi ir nebūti nepagrįsta. Tačiau bylos šalys privalo naudoti savo išlas tiek, kiek tai yra pagrįsta. Priklausomai nuo gaunamų pajamų, šaliai gali būti suteikta teisinė pagalba, kurios **nereikia grąžinti**, arba kuri **turi būti grąžinta dalimis**. Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija parengė lankstinuką, pavadinimu *Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe* („Teisinė konsultacija ir teisinė pagalba“), kuriame pateikiami atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus, įskaitant pavyzdžius.

Kaltinamiesiems baudžiamajame procese taikoma pajamų riba

Pajamų ribos **netaikomos** įtariamiesiems ar kaltinamiesiems baudžiamajame procese. Teisinė pagalba suteikiama remiantis kitais kriterijais.

Nusikaltimų aukoms baudžiamajame procese taikoma pajamų riba

Teisinė pagalba suteikiama atsižvelgiant į **pajamų** ribas. Šios ribos yra lanksčios ir nustatomos pagal numatomas bylos išlaidas ir pareiškėjo (išlaikymo prievolės, būsto išlaidos) socialinę padėtį. Teisinė pagalba taip pat gali būti skiriama nustatant pareigą **ją grąžinti dalimis**.

Kitos sąlygos, susijusios su teisinės pagalbos suteikimu nusikaltimų aukoms.

Tam tikrų sunkių nusikaltimų aukos gali prašyti paskirti joms nemokamai patarėją teisės klausimais, nepaisant šių aukų finansinės padėties.

Kitos sąlygos, susijusios su teisinės pagalbos skyrimu kaltinamiesiems

Teisinė pagalba įtariamiesiems / kaltinamiesiems (teismo paskirto gynėjo skyrimas) teikiama ne pagal pajamų ribas, bet laikantis tam tikrų teisinių **sąlygų**.

Jos visų pirma yra susijusios su nusikaltimo sunkumo laipsniu, tam tikrų teisinių pasekmių grėsme (pvz., draudimas verstis profesija arba guldymas į psichiatrinę arba neurologinę ligoninę), ar kaltinamajam taikomas kardomasis kalinimas arba dėl jo vyksta kardomojo kalnimo procedūra, ar buvo sustabdyti ankstesnio gynėjo įgaliojimai, faktinės ar teisinės situacijos sudėtingumas, arba ar kaltinamasis gali pats gintis.

Nemokamas teismo procesas

Pagal **Socialinių bylų teismų įstatymą** (*Sozialgerichtsgesetz*) (SGG) 183 § straipsnį socialiniuose teismuose (*Sozialgerichte*) nagrinėjamos bylose **asmenys, turintys teisę gauti teisinę pagalbą, išlaidų nepatiria** (t. y. apdraustieji asmenys, išmokas gaunantys asmenys, įskaitant maitintojo netekimo išmoką

gaunančius asmenis, neįgalieji ir jų paveldėtojai, jeigu jie teismo procese gali veikti kaip ieškovai ar atsakovai). Ieškovai ir atsakovai, kurie nepatenka į SGG 183 § straipsnyje išvardytas kategorijas, **mokestį** privalo sumokėti pagal **SGG 184 § straipsnį (150 EUR** bylose, kurios nagrinėjamos socialinių bylų teismuose, **225 EUR** bylose, kurios nagrinėjamos regioniniuose socialinių bylų teismuose (*Landessozialgerichte*), **300 EUR** bylose, kurios nagrinėjamos Federaliniame socialinių bylų teisme (*Bundessozialgericht*)). **SGG 197a § straipsnyje** nustatyta nuo šių specialiųjų taisyklių leidžianti nukrypti nuostata, pagal kurią išlaidos, paprastai mokamos pagal Teismų išlaidų įstatymą, taikomos ir socialinių teismų bylose, jeigu nei ieškovas, nei atsakovas byloje nepriklauso **SGG 183 § straipsnyje** išvardytų asmenų kategorijoms.

Baudžiamajame procese taikomos šios taisyklės: jeigu kaltinamasis išteisinamas arba byla nepasiekia teismo, arba byla kaltinamajam nutraukiama, išlaidos (valstybės išlaidos) bei kaltinamojo būtiniosios išlaidos iš esmės mokamos iš valstybės biudžeto.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi atlyginti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Pralaimėjusi šalis privalo sumokėti kitos šalies išlaidas tiek, kiek jos buvo būtinos tinkamam baudžiamajam persekiojimui bylinėjimosi tikslais; t. y. **laimėjusios šalies advokato užmokestis ir išlaidos pagal teisės aktus** ir laimėjusios šalies **kelių išlaidos**, įskaitant visas **pajamas, kurios buvo prarastos** dėl dalyvavimo teisme.

Ekspertų užmokestis

Ekspertai, kuriuos **kviečia teismas**, gauna **užmokestį, pagrįstą valandiniu įkainiu**. Užmokestis nustatomas Teismo atlygio ir kompensacijos įstatyme (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*) (JVEG) ir jį sumoka bylos šalys.

Eksperto, kurį **privaciai** pasamdė šalis, siekdama pasirengti **bylinėjimui**, išlaidos **nepriklauso procesinėms išlaidoms**, o jų atlyginimo tvarka nustatoma teismo sprendime. Todėl dėl šių išlaidų reikia pateikti **atskirą prašymą**. Jeigu šalis pasamdė ekspertą, kad jis patartų bylinėjimosi metu, išlaidų atlyginimas priklauso nuo to, ar jis būtinas atitinkamoje byloje. Eksperto, kuris teisme dalyvauja, kad pateiktų įrodymus, išlaidas sumoka pralaimėjusioji šalis arba, jeigu buvo patenkinti ne visi šalių reikalavimai, abi šalys privalo sumokėti savo išlaidų dalį atsižvelgdamos į patenkintų ar nepatenkintų reikalavimų mastą.

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Vertėjai žodžiu ir raštu, kuriuos **kviečia teismas**, gauna užmokestį, kuris taip pat nustatytas JVEG ir jį sumoka bylos šalys. Vertėjams žodžiu atlyginama pagal **valandinį įkainį**, o vertėjams raštu – **pagal eilutę**.

Baudžiamajame procese kaltinamųjų arba suinteresuotųjų šalių vertimo žodžiu ir raštu išlaidos atlyginamos iš valstybės biudžeto, jeigu jos yra būtinos gynybai arba įgyvendinant procesines teises.

Susijusios nuorodos

- Federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija
- Vokietijos advokatų asociacijos tarpininkavimo grupė
- Federalinė sutuoktinių taikinimo asociacija
- Federalinė tarpininkavimo asociacija
- Federalinė tarpininkavimo ekonominėse ir profesinėse / darbo bylose asociacija
- Tarpininkavimo centras (CfM)
- Privačiosios bankininkystės ombudsmenas
- Viešosios bankininkystės ombudsmenas
- Vokietijos *Bundesbank* taikinimo valdyba
- Vokietijos kooperatyvinės bankų grupės ombudsmenas
- Privačių pastatų draugijų ombudsmenas
- Regioninių pastatų draugijų ombudsmenas
- Vokietijos medikų asociacijos patariamieji komitetai ir taikinimo valdybos
- Taikinimo judumo klausimais valdyba
- Turistų taikinimo valdyba
- Šiaurės Reino-Vestfalijos vietos transporto taikinimo valdyba
- Privataus sveikatos priežiūros ir globos draudimo ombudsmenas
- Vokietijos federalinės laidojimo namų direktorių asociacijos taikinimo valdyba
- Federalinės tinklo agentūros taikinimo valdyba
- Vokietijos nekilnojamojo turto asociacijos nekilnojamojo turto ombudsmenas
- Pramonės ir prekybos rūmų taikinimo valdybos
- Mokesčių ir premijų konsensuso valdyba
- Vokietijos variklinių transporto priemonių pramonės centrinė asociacija
- Naujausios įstatymų versijos

Susiję dokumentai

Vokietijos šalies ataskaita dėl išlaidų skaidrumo tyrimo (565 Kb)

Paskutinis naujinimas: 06/09/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1-asis atvejo tyrimas. Šeimos teisė. Santuokos nutraukimas. Vokietija

Šiame atvejo tyrime šeimos teisės – santuokos nutraukimo – klausimais valstybės narės buvo paprašytos patarti šaliai, teikiančiai pareiškimą dėl santuokos nutraukimo, kokių bylinėjimosi išlaidų galima tikėtis toliau nurodytais atvejais:

A atvejis. Nacionalinis atvejis. Pora susituokia. Vėliau išsiskiria ir sutaria nutraukti santuoką.

B atvejis. Tarpvalstybinis atvejis. Du A valstybės narės piliečiai susituokia A valstybėje narėje. Po vestuvių pora persikelia gyventi į kitą valstybę narę (B valstybę narę). Netrukus pora išsiskiria – žmona grįžta į A valstybę narę, o vyras lieka B valstybėje narėje. Pora nusprendžia nutraukti santuoką. Grįžusi į A valstybę narę, žmona iš karto pateikia pareiškimą dėl santuokos nutraukimo B valstybės narės teisme.

Išlaidos Vokietijoje

Teismo ir apeliacinių skundų išlaidos

	Pirmosios instancijos teismo procesas	Apeliacinis procesas
Atvejo tyrimas		

	Pradiniai teismo mokesčiai	Pradiniai teismo mokesčiai
A atvejis	Priklauso nuo pajamų ir turto	Priklauso nuo pajamų ir turto
B atvejis	Priklauso nuo pajamų ir turto	Priklauso nuo pajamų ir turto

Advokatų mokesčiai

Atvejo tyrimas	Advokatas
	Vidutinės išlaidos
A atvejis	Priklauso nuo pajamų ir turto
B atvejis	Priklauso nuo pajamų ir turto

Kompensacija liudytojams, užstatas arba garantija

Atvejo tyrimas	Kompensacija liudytojams	Užstatas arba garantija
	Ar liudytojams mokama kompensacija?	Ar jie teikiami? Jei taip, kada ir kaip?
A atvejis	Taip, bet paprastai liudytojų nereikia.	Ne
B atvejis	Taip, bet paprastai liudytojų nereikia.	Ne

Teisinės pagalbos išlaidos ir išlaidų atlyginimui skirtos išlaidos

Atvejo tyrimas	Teisinė pagalba	Išlaidų atlyginimas		
	Kada ir kokiomis sąlygomis taikytina?	Ar bylą laimėjusiai šaliai gali būti atlygintos bylinėjimosi išlaidos?	Jei atlyginamos ne visos išlaidos, kokia procentinė dalis paprastai atlyginama?	Ar yra atvejų, kai teisinės pagalbos organizacijai turėtų būti atlyginamos teisinės pagalbos suteikimo išlaidos?
A atvejis	Priklauso nuo pajamų ir turto	Taip	Pusė	Jeigu asmens pajamos padidėja ir finansinė padėtis pagerėja, taip pat kai mokama dalimis.
B atvejis				

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejo tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu		Kitos tarpvalstybiniai ginčams būdingos išlaidos
	Kada ir kokiomis sąlygomis jis būtinas?	Apytikslės išlaidos	Kada ir kokiomis sąlygomis jis būtinas?	Apytikslės išlaidos	Apibūdinimas
A atvejis					
B atvejis	Pagal teismo nuožiūrą	Paprastai 1,55 EUR už 55 ženklus, taip pat išlaidos ir pridėtinės vertės mokestis	Pagal teismo nuožiūrą	70 EUR už valandą, taip pat išlaidos ir pridėtinės vertės mokestis	Dokumentų įteikimas užsienyje

Paskutinis naujinimas: 08/11/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 atvejo tyrimas. Šeimos teisė. Vaikų globa. Vokietija

Šiame šeimos teisės (vaikų globa) atvejo tyrime valstybių narių buvo paprašyta patarti bylą iškėlusiai šaliai bylinėjimosi išlaidų klausimais šiais atvejais:

A atvejis. Nacionalinė situacija. Pora daug metų gyveno nesusituokusi. Tuo metu, kai jie pradeda gyventi skyrium, jie turi trejų metų vaiką. Teismas vaiko globą nustato motinai, o tėvui suteikia bendravimo teises. Motina pareiškia ieškinį, siekdama apriboti bendravimo teises.

B atvejis. Tarpvalstybinė situacija, kurioje esate advokatas A valstybėje narėje. Pora daug metų gyveno nesusituokusi B valstybėje narėje. Jie turi bendrą vaiką, tačiau pradeda gyventi skyrium netrukus po to, kai jis gimsta. B valstybės narės teismas vaiko globą nustato motinai, o tėvui suteikia bendravimo teises. Motina ir vaikas teismui leidus persikrausto į kitą valstybę narę (A valstybė narė), o tėvas lieka B valstybėje narėje. Po kelių metų motina imasi teisinių veiksmų A valstybėje narėje, kad pakeistų tėvo bendravimo teises.

Išlaidos Vokietijoje

Bylos pirmojoje instancijoje arba apeliacinėje instancijoje išlaidos arba alternatyvus ginčo sprendimo išlaidos

Atvejo tyrimas	Byla pirmojoje instancijoje	Apeliacinis skundas
	Pradinės bylos išlaidos	Pradinės bylos išlaidos

A atvejis	54,00 EUR	Apeliacinis skundas: 108,00 EUR Kasacinis skundas: 162,00 EUR
B atvejis	54,00 EUR	Apeliacinis skundas: 108,00 EUR Kasacinis skundas: 162,00 EUR

Advokato, antstolio ir eksperto mokesčiai

Atvejo tyrimas	Advokatas	Ekspertas
	Ar reikalaujama turėti teisinį atstovą?	Vidutinės išlaidos
A atvejis	Ne	Pirmosios instancijos teismas: 622,00 EUR
B atvejis	Ne	Pirmosios instancijos teismas: 622,00 EUR

Liudytojų išlaidų padengimo išlaidos

Atvejo tyrimas	Liudytojų išlaidos
	Ar liudytojai turi teisę į išlaidų kompensavimą?
A atvejis	Taip
B atvejis	Taip

Teisinės pagalbos išlaidos ir kitų išlaidų kompensavimas

Atvejo tyrimas	Teisinė pagalba	Išlaidų kompensavimas
	Kokios sąlygos taikomos?	Ar pagrindinė šalis gali prašyti priteisti bylinėjimosi išlaidas?
A atvejis	Priklausomai nuo pajamų ir turto	Taip
B atvejis	Priklausomai nuo pajamų ir turto	Taip

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejo tyrimas	Vertimas raštu	Vertimas žodžiu	Ar yra kitų išlaidų, susijusių su tarpvalstybiniais ginčais?
	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalingas vertimas raštu?	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalingas vertimas žodžiu?	Aprašymas
A atvejis			
B atvejis	Teismo nuožiūra	Teismo nuožiūra	70 EUR už valandą, pridėjus išlaidas ir PVM

Paskutinis naujinimas: 08/11/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 atvejo tyrimas. Šeimos teisė. Išlaikymas. Vokietija

Šiame šeimos teisės (išlaikymo) atvejo tyrime valstybių narių buvo paprašyta patarti bylą iškėlusiai šaliai bylinėjimosi išlaidų klausimais šiais atvejais:
A atvejis. Nacionalinė situacija. Pora daug metų gyveno nesusituokusi. Tuo metu, kai jie pradeda gyventi skyrium, jie turi trejų metų vaiką. Teismas vaiko globą nustato motinai. Nesutariama tik dėl sumos, kurią tėvas turi sumokėti motinai už vaiko išlaikymą ir auklėjimą. Motina dėl to kreipiasi į teismą.
B atvejis. Tarpvalstybinė situacija, kurioje esate advokatas A valstybėje narėje. Pora daug metų gyveno nesusituokusi B valstybėje narėje. Tuo metu, kai jie pradeda gyventi skyrium, jie turi trejų metų vaiką. B valstybės narės teismas vaiko globą nustato motinai. Tėvui sutikus, motina ir vaikas persikelia gyventi į kitą valstybę narę (A valstybę narę), kurioje jie apsigyvena.
Nesutariama tik dėl sumos, kurią tėvas turi sumokėti motinai už vaiko išlaikymą ir auklėjimą. Motina dėl to kreipiasi į teismą A valstybėje narėje.

Išlaidos Vokietijoje

Bylinėjimosi pirmojoje instancijoje arba apeliacinėje instancijoje išlaidos

	Byla pirmojoje instancijoje	Apeliacinis skundas
--	-----------------------------	---------------------

Atvejo tyrimas		
	Pradiniai teismo mokesčiai	Pradiniai teismo mokesčiai
A atvejis	Priklauso nuo reikalaujamos išlaikymo sumos	Priklauso nuo reikalaujamos išlaikymo sumos
B atvejis	Priklauso nuo reikalaujamos išlaikymo sumos	Priklauso nuo reikalaujamos išlaikymo sumos

Advokato, antstolio ir eksperto mokesčiai

Atvejo tyrimas	Advokatas		Antstolis		Ekspertas	
	Ar reikalaujama turėti teisinį atstovą?	Vidutinės išlaidos	Ar reikalaujama, kad dalyvautų antstolis?	Išlaidos priėmus teismo sprendimą	Ar reikalaujama kviesti ekspertą?	Išlaidos
A atvejis	Taip	Priklauso nuo reikalaujamos išlaikymo sumos	Ne	Priklauso nuo vykdymo priemonės rūšies	Teismo nuožiūra	Remiantis valandiniais įkainiais. Dydžiai skiriasi priklausomai nuo veiklos srities, tačiau didžiausias įkainis yra 100 EUR, pridėjus išlaidas ir PVM.
B atvejis	Taip	Priklauso nuo reikalaujamos išlaikymo sumos	Ne	Priklauso nuo vykdymo priemonės rūšies	Teismo nuožiūra	Remiantis valandiniais įkainiais. Dydžiai skiriasi priklausomai nuo veiklos srities, tačiau didžiausias įkainis yra 100 EUR, pridėjus išlaidas ir PVM.

Liudytojų išlaidų padengimo išlaidos

Atvejo tyrimas	Liudytojų išlaidos	
	Ar liudytojai turi teisę į išlaidų kompensavimą?	Išlaidos
A atvejis	Taip	Iki 17 EUR už valandą dėl negauto darbo užmokesčio, taip pat kelionės ir kitos išlaidos.
B atvejis	Taip	Iki 17 EUR už valandą dėl negauto darbo užmokesčio, taip pat kelionės ir kitos išlaidos.

Teisinės pagalbos išlaidos ir kitų išlaidų kompensavimas

Atvejo tyrimas	Teisinė pagalba	Išlaidų kompensavimas	
	Kokios sąlygos taikomos?	Ar pagrindinė šalis gali prašyti priteisti bylinėjimosi išlaidas?	Ar yra atvejų, kai teisinė pagalba turi būti grąžinta?
A atvejis	Priklausomai nuo pajamų ir turto	Taip	Jei pajamos ir finansinė padėtis pagerėja, o mokėjimas atliekamas dalimis.
B atvejis	Priklausomai nuo pajamų ir turto	Taip	Jei pajamos ir finansinė padėtis pagerėja, o mokėjimas atliekamas dalimis.

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejo tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu		Ar yra kitų išlaidų, susijusių su tarpvalstybiniais ginčais?
	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalingas vertimas raštu?	Apytikslės išlaidos	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalingas vertimas žodžiu?	Apytikslės išlaidos	Aprašymas
A atvejis					
B atvejis	Teismo nuožiūra	Paprastai 1,55 EUR už 55 simbolius, pridėjus išlaidas ir PVM	Teismo nuožiūra	70 EUR už valandą, pridėjus išlaidas ir PVM	Dokumentų įteikimo užsienyje išlaidos

Paskutinis naujinimas: 08/11/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

4 atvejo tyrimas. Komeracinė teisė. Sutartys. Vokietija

Šiais komercinės teisės (sutarčių) atvejų tyrimais valstybių narių buvo paprašyta patarti pardavėjui dėl proceso išlaidų šiais atvejais:

A atvejis. Nacionalinė situacija. Įmonė pristato prekių, kurių vertė – 20 000 EUR. Pardavėjui už prekes nesumokama, nes pirkėjas mano, kad prekės neatitinka susitarimo.

Pardavėjas nusprendžia pareikšti ieškinį dėl visiško atsiskaitymo.

B atvejis. Tarpvalstybinė situacija. B valstybėje narėje įsisteigusi įmonė pristato prekes, kurių vertė – 20 000 EUR, pirkėjui A valstybėje narėje. Sutartis surašyta B valstybės narės kalba ir priklauso jos jurisdikcijai. Pirkėjas A valstybėje narėje atsisako mokėti, nes, jo manymu, prekės neatitinka susitarimo.

Pardavėjas, remdamasis su pirkėju sudaryta sutartimi, nusprendžia A valstybėje narėje pareikšti ieškinį dėl visiško atsiskaitymo.

Išlaidos Vokietijoje

Bylinėjimosi pirmojoje instancijoje arba apeliacinėje instancijoje išlaidos

Atvejo tyrimas	Byla pirmojoje instancijoje	Apeliacinis skundas
	Pradiniai teismo mokesčiai	Pradiniai teismo mokesčiai
A atvejis	1 035,00 EUR	Apeliacinis skundas: 1 380,00 EUR Kasacinis skundas: 1 725,00 EUR
B atvejis	1 035,00 EUR	Apeliacinis skundas: 1 380,00 EUR 1 725,00 EUR

Advokato, antstolio ir eksperto mokesčiai

Atvejo tyrimas	Advokatas		Antstolis		Ekspertas	
	Ar reikalaujama turėti teisinį atstovą?	Vidutinės išlaidos	Ar reikalaujama, kad dalyvautų antstolis?	Išlaidos priėmus teismo sprendimą	Ar reikalaujama kviesti ekspertą?	Išlaidos
A atvejis	Taip	Pirmoji instancija: 2 231 EUR	Ne	Priklauso nuo vykdymo priemonės rūšies	Ne	Remiantis valandiniais įkainiais. Dydziai skiriasi priklausomai nuo veiklos srities, tačiau didžiausias įkainis yra 125 EUR, pridėjus išlaidas ir PVM.
B atvejis	Taip	Pirmoji instancija: 2 231 EUR	Ne		Ne	Remiantis valandiniais įkainiais. Dydziai skiriasi priklausomai nuo veiklos srities, tačiau didžiausias įkainis yra 125 EUR, pridėjus išlaidas ir PVM.

Liudytojų išlaidų padengimo išlaidos

Atvejo tyrimas	Liudytojų išlaidos	
	Ar liudytojai turi teisę į išlaidų kompensavimą?	Išlaidos
A atvejis	Taip	Iki 21 EUR už valandą dėl negauto darbo užmokesčio, taip pat kelionės ir kitos išlaidos
B atvejis	Taip	Iki 21 EUR už valandą dėl negauto darbo užmokesčio, taip pat kelionės ir kitos išlaidos

Teisinės pagalbos išlaidos ir kitų išlaidų kompensavimas

Atvejo tyrimas	Teisinė pagalba			Išlaidų kompensavimas		
	Kada ir kokiomis sąlygomis galima skirti teisinę pagalbą?	Kada suteikiama visa teisinė pagalba?	Kokios sąlygos taikomos?	Ar pagrindinė šalis gali prašyti priteisti bylinėjimosi išlaidas?	Kokios išlaidos negali būti kompensuojamos?	Ar yra atvejų, kai teisinė pagalba turi būti grąžinta?
A atvejis	Paprastai teisinė pagalba neteikiama juridiniams asmenims, įsisteigusiesiems už ES ribų. Bendrieji reikalavimai: Šalies finansinė padėtis turi būti nestabili (neturint pajamų ar turto), o ieškinyje turi būti pagrįstas sėkmės perspektyvomis ir neturi būti nepagrįstas.	Jeigu pajamų ar turto neturinčios šalies disponuojamosios pajamos, atėmus tam tikras jų ar jų šeimos narių gautas bazines išmokas ir būsto bei šildymo išlaidas, neviršija 15 EUR. Visa teisinė pagalba gali būti suteikta ir kitais atvejais, tačiau ji turi būti grąžinama dalimis. Įmokos dydis priklauso nuo disponuojamųjų pajamų.	1. Pateikus prašymą (norint pateikti prašymą, advokatas nebūtinai) 2. Procedūra dar nebaigta 3. Taip pat žr. 1 stulpelį.	Taip, tiek, kiek jie laimėjo	Išlaidos, kurios nėra būtinos jų pačių ieškiniai ar gynybai	Taip pat žr. 2 stulpelį
B atvejis	Žr. pirmiau pateiktą A atvejį.	Žr. pirmiau pateiktą A atvejį.	Žr. pirmiau pateiktą A atvejį.	Žr. pirmiau pateiktą A atvejį.	Žr. pirmiau pateiktą A atvejį.	Žr. pirmiau pateiktą A atvejį.

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejo tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu		Ar yra kitų išlaidų, susijusių su tarpvalstybiniais ginčais?
	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalaujama vertimo raštu?	Apytikslės išlaidos	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalingas vertimas žodžiu?	Apytikslės išlaidos	Aprašymas
A atvejis					
B atvejis	Iš esmės visi teismui pateikti rašytiniai pareiškimai ir visi dokumentiniai įrodymai turi būti išversti. Teismas gali nuspręsti, kad dokumentų nereikia versti, jei visi bylą nagrinėjantys teisėjai supranta atitinkamą kalbą.	Daugeliu atvejų 1,55 EUR už 55 simbolius, pridėjus išlaidas ir PVM	Teismuose bylos nagrinėjamos vokiečių kalba. Gali būti nuspręsta atsisakyti vertimo žodžiu, jei visi dalyviai gerai moka atitinkamą užsienio kalbą.	70 EUR už valandą, pridėjus išlaidas ir PVM	Dokumentų įteikimo užsienyje išlaidos

Paskutinis naujinimas: 08/11/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

5 atvejo tyrimas. Komeracinė teisė. Atsakomybė. Vokietija

Šiame komercinės teisės (atsakomybės) atvejo tyrime valstybių narių buvo paprašyta patarti klientui bylinėjimosi išlaidų klausimais šiais atvejais:

A atvejis. Nacionalinė situacija. Šildymo įrangos gamintojas šildymo prietaisą pristato montuotojui. Montuotojas prietaisą parduoda klientui ir sumontuoja jį kliento namuose. Netrukus po to kyla gaisras. Kiekviena šalis (gamintojas, montuotojas ir klientas) turi draudimą. Ginčas vyksta dėl gaisro priežasties. Niekas nenori mokėti kompensacijos klientui.

Klientas nusprendžia iškelti bylą dėl nuostolių atlyginimo šildymo įrangos gamintojui, montuotojui ir draudimo bendrovei.

B atvejis. Tarpvalstybinė situacija. B valstybės narės šildymo įrangos gamintojas pristato šildymo prietaisą C valstybės narės montuotojui. Montuotojas parduoda prietaisą klientui ir sumontuoja jį kliento namuose A valstybėje narėje. Netrukus po to kyla gaisras. Kiekviena šalis (gamintojas, montuotojas ir klientas) turi draudimą savo valstybės narės draudimo bendrovėje. Ginčas vyksta dėl gaisro priežasties. Niekas nenori mokėti kompensacijos klientui. Klientas nusprendžia A valstybėje narėje iškelti bylą dėl nuostolių, patirtų toje valstybėje narėje, atlyginimo šildymo įrangos gamintojui, montuotojui ir draudimo bendrovei.

Išlaidos Vokietijoje
Bylinėjimosi pirmojoje instancijoje arba apeliacinėje instancijoje išlaidos

Atvejo tyrimas	Byla pirmojoje instancijoje		Apeliacinis skundas	
	Pradiniai teismo mokesčiai		Pradiniai teismo mokesčiai	
A atvejis	Priklauso nuo reikalaujamų atlyginti nuostolių dydžio		Priklauso nuo reikalaujamų atlyginti nuostolių dydžio	
B atvejis	Priklauso nuo reikalaujamų atlyginti nuostolių dydžio		Priklauso nuo reikalaujamų atlyginti nuostolių dydžio	

Advokato, antstolio ir eksperto mokesčiai

Atvejo tyrimas	Advokatas		Antstolis		Ekspertas	
	Ar reikalaujama turėti teisinį atstovą?	Vidutinės išlaidos	Ar reikalaujama, kad dalyvautų antstolis?	Išlaidos priėmus teismo sprendimą	Ar reikalaujama kviesti ekspertą?	Išlaidos
A atvejis	Taip	Priklauso nuo reikalavimo sumos	Ne	Priklauso nuo vykdymo priemonės rūšies	Pagal įstatymą nereikalaujama – teismas turi nuspręsti, ar būtina samdyti ekspertą	Remiantis valandiniais įkainiais. Dydžiai skiriasi priklausomai nuo veiklos srities, tačiau didžiausias įkainis yra 125 EUR, pridėjus išlaidas ir PVM.
B atvejis	Taip	Priklauso nuo reikalavimo sumos	Ne	Priklauso nuo vykdymo priemonės rūšies	Žr. pirmiau	Remiantis valandiniais įkainiais. Dydžiai skiriasi priklausomai nuo veiklos srities, tačiau didžiausias įkainis yra 125 EUR, pridėjus išlaidas ir PVM.

Liudytojų išlaidų padengimo išlaidos

Atvejo tyrimas	Liudytojų išlaidos	
	Ar liudytojai turi teisę į išlaidų kompensavimą?	Išlaidos
A atvejis	Taip	Iki 21 EUR už valandą dėl negauto darbo užmokesčio, taip pat kelionės ir kitos išlaidos
B atvejis	Taip	Iki 21 EUR už valandą dėl negauto darbo užmokesčio, taip pat kelionės ir kitos išlaidos

Teisinės pagalbos išlaidos ir kitų išlaidų kompensavimas

Atvejo tyrimas	Teisinė pagalba			Išlaidų kompensavimas		
	Kada ir kokiomis sąlygomis galima skirti teisinę pagalbą?	Kada suteikiama visa teisinė pagalba?	Kokios sąlygos taikomos?	Ar pagrindinė šalis gali prašyti priteisti bylinėjimosi išlaidas?	Kokios išlaidos negali būti kompensuojamos?	Ar yra atvejų, kai teisinė pagalba turi būti grąžinta?
A atvejis	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.
B atvejis	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Žr. 4 atvejo tyrimą.

Vertimo raštu ir žodžiu išlaidos

Atvejo tyrimas	Vertimas raštu		Vertimas žodžiu		Ar yra kitų išlaidų, susijusių su tarpvalstybiniais ginčais?
	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalingas vertimas raštu?	Apytikslės išlaidos	Kada ir kokiomis sąlygomis reikalingas vertimas žodžiu?	Apytikslės išlaidos	Aprašymas
A atvejis					
B atvejis	Žr. 4 atvejo tyrimą.	Daugeliu atvejų 1,55 EUR už 55 simbolius, pridėjus išlaidas ir PVM	Žr. 4 atvejo tyrimą.	70 EUR už valandą, pridėjus išlaidas ir PVM	Dokumentų įteikimo užsienyje išlaidos

Paskutinis naujinimas: 08/11/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.